

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت
دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

ترکه باف (مروار باف ، ارغوان باف و...)

گروه شغلی

صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۷	۲	۰	۷	۵	۰	۰	۳	۰	۰	۰	۱
Isco-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

۷۳۱۷-۷۵-۰۰۳-۱

تاریخ تدوین استاندارد : ۱۳۹۳/۱۰/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۱-۳-۰۳-۷۵-۷۳۱۷

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی (بافت) :

-مریم قاسمی اندرود

-رامک فرح آبادی

-صدیقه رضاخواه

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :

- اداره کل میراث فرهنگی استان گیلان

- دفتر طرح و برنامه های درسی

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-

-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران ، خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۷ - ۶۶۹۴۴۱۲۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	احمد حسن پور	دیپلم	-	هنرمند مرواريف	۲۶ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۱۱۲۴۲۴۶۱۰ ایمیل : آدرس :
۲	منوچهر مرتضوی	کارشناسی	مهندسی نرم افزار	مدرس مرواريف	۲۰ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۱۱۳۴۳۸۶۴۷ ایمیل : آدرس :
۳	مریم قاسمی اندرود	لیسانس فوق لیسانس	صنایع دستی مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی	کارشناس میراث فرهنگی	۲۰ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۱۱۳۴۳۸۳۱۲۲ ایمیل : آدرس :
۴	معصومه قدیمی کورکا	دیپلم	-	هنرمند مروار ياف	۱۸ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ۰۹۱۱۶۰۵۵۹۵۴ ایمیل : آدرس :
۵	صدیقه رضاخواه	لیسانس	شیمی	رئیس گروه صنایع دستی و هنر	۲۳ سال	تلفن ثابت : ۶۶۵۶۹۹۰۰ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۶						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۷						تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل :	
ترکه باف (مروار باف ، ارغوان باف و ...)	
شرح استاندارد آموزش شغل :	
ترکه باف یکی از مشاغل حوزه صنایع دستی و شامل وظایف تهیه و آماده سازی ترکه مروار ، قاچ کردن ، کف بافی، بدنه بافی ، لبه بافی انواع محصولات ترکه مروار و پرداخت نهایی محصولات می باشد و با مشاغل صنایع دستی و نمایشگاه های صنایع دستی و نمایشگاه های صنایع دستی در ارتباط می باشد.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۲۲۶ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۴۴ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۱۸۲ ساعت
- زمان کارورزی	: ساعت
- زمان پروژه	: ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی : ۲۵ %	
- عملی : ۶۵ %	
- اخلاق حرفه ای : ۱۰ %	
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
لیسانس صنایع دستی با ۲ سال سابقه کار فوق دیپلم با ۴ سال سابقه کار دیپلم با ۶ سال سابقه و داشتن گواهینامه مهارت فنی و حرفه ای و کارت صنعتگری سازمان میراث فرهنگی	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

ترکه بافی یکی از صنایع دستی به ویژه استان گیلان و استان همدان، اصفهان، خوزستان می باشد که با استفاده از شاخه های بید (ترکه) محصولاتی مانند سبد میوه و گل، انواع صندلی و میز، آباژور و ... بافته می شود. ارغوان بافی در استان خراسان و در طبقه تولید می شود که با استفاده از الیاف ارغوان تهیه می شود.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Basket weaving (moruar)

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

-حصیرباف

-بامبوباف

-کیوباف

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی‌ها

ردیف	عناوین
۱	انتخاب و تهیه و آماده سازی ترکه (مروار بافی ، ارغوان بافی و ...)
۲	طراحی ، محاسبه ، اندازه گیری ابعاد و زوایای طرح
۳	قاج کردن پود (قاچی)
۴	کف بافی انواع سبد مروار و ترکه
۵	تنه بافی (بدنه بافی) محصولات ترکه بافی (مروار)
۶	لبه بافی محصولات ترکه
۷	بافت انواع محصولات مروار (فاقد اسکلت بندی ، دارای اسکلت بندی)
۸	رفع معایب محصولات
۹	پرداخت نهایی محصولات ترکه بافی
۱۰	قیمت گذاری ، بازاریابی و فروش محصولات (ترکه بافی) مروار
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	نظری	عملی	جمع	
	۳	۴	۷	
انتخاب ، تهیه و آماده سازی ترکه (مروار بافی ، ارغوان بافی و ...)				
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
ترکه های مروار				دانش :
دیگ های آهنی			۰/۵	- مفهوم ترکه بافی (مروار ، ارغوان و ...) و تفاوت های آن ها
محفظه سوخت			۰/۵	- مواد اولیه مروار بافی (ترکه بید)
مشعل			۰/۵	- مناطق ترکه بافی (مروار)
سوخت (گاز ، نفت ، گازوییل)			۰/۵	- تاریخچه مروار بافی در ایران و جهان
			۰/۵	- روش آماده سازی (پخت) ترکه ها
			۰/۵	- مدت زمان پختن ترکه ها
				مهارت :
		۰/۵		- تفکیک ترکه ها بر اساس طول (سرکش کردن)
		۰/۵		- تفکیک ترکه ها و بسته بندی آن ها بر اساس قطر بر حسب نیاز
		۱		- پختن بسته های تفکیک شده
		۱		- جداکردن پوست ترکه ها
		۱		- محاسبه مقدار مروار پخته شده جهت بافت بر اساس طرح
				نگرش :
	- انتخاب ترکه های مرغوب و مناسب مروار			
	- معرفی رشته مروار بافی و احیا و توسعه آن			
				ایمنی و بهداشت :
	- استفاده از محیط باز جهت پختن مروار			
				توجهات زیست محیطی :
	- عدم آلودگی محیط زیست			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۶	۳	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
تخت کار نمونه های مروار متر				دانش :
			۱	- مبانی هنرهای تجسمی (نقطه ، خط ، سطح ، فرم ، حجم ، پرسپکتیو)
			۱	- روش طراحی ذهنی و کپی برداری از مجسمه های مروار
			۰/۵	- روش اندازه گیری کف محصول و طول و عرض کار
			۰/۵	- تخت کار
				مهارت :
		۱		- طراحی ذهنی از طرح
		۱		- اندازه گیری ابعاد و زوای کار
		۱		- استفاده از تخت کار
				-
				نگرش :
				- طراحی به صورت ذهنی و استفاده از خلاقیت هنری
				- طراحی نمونه های کار بر اساس سفارش مشتری
				ایمنی و بهداشت :
			- رعایت ایمنی و بهداشت در کارگاه	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : قاچ کردن پود (قاچی)
	جمع	عملی	نظری	
	۴	۲	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چوب قارچ ترکه های مروار(تار و پود) قیچی				دانش :
			۰/۵	-مفهوم قاچ کردن
			۰/۵	-تعریف چوب قارچ و کاربرد آن
			۰/۵	-تعریف تار (دستکی) و پود (قاچی) در مروار بافی
			۰/۵	-ابزار مورد نیاز
				مهارت :
		۰/۵		-برش قسمت انتهایی پود (قاچی)
		۰/۵		-ایجاد شکاف در محل برش داده شده
		۰/۵		-قرار دادن چوب قارچ در محل شکاف ها بر حسب نیاز
		۰/۵		-ایجاد برش مورب در قسمت ضخیم (تار)
				نگرش :
				-معرفی مروار بافی
				-دقت در قاچ کردن
				ایمنی و بهداشت :
			-رعایت نکات ایمنی و بهداشتی در کارگاه	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : کف بافی انواع سبد مروار
	جمع	عملی	نظری	
	۲۳	۲۰	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نمونه انواع سبد تار و پود مروار قیچی				دانش :
			۱	- مفهوم کف بافی
			۱	- انواع سبدها (گرد ، بیضی و ...)
			۱	- روش بافت (تار و پودی)
				-
				مهارت :
		۱۰		- بافت کفی سبد گرد
		۱۰		- بافت کفی سبد بیضی
				-
				-
				نگرش :
				- کنترل کیفیت بافت
				-
				ایمنی و بهداشت :
			-	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۴۰	۳۵	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
قیچی تخت کار درفش				دانش :
			۲	- مفهوم اتصالات تار و پود
			۲	- روش ایجاد اتصال
			۱	- روش بافت تنه (بدنه)
				-
				مهارت :
		۵		- اتصال تارها به کفی
		۵		- اتصال پودها به کفی و تارها
		۵		- بافت تار و پودی و تنه بافی (بدنه بافی)
		۲۰		- بافت ۲ نمونه بدنه سبد گرد و بیضی
				نگرش :
				- دقت در بافت
				- کنترل کیفیت بافت
				ایمنی و بهداشت :
			-	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۲۳	۱۷	۶	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
قیچی باغبانی درفش تخت کار				دانش :
			۲	- مفهوم لبه بافی
			۲	- انواع لبه بافی (گیس باف ، نخ ، سوزن فرانسوی ، لبه بغل)
			۲	- روش لبه بافی
				-
				مهارت :
		۵		- بافت لبه محصولات با روش گیس بافی
		۵		- بافت لبه سبد گرد جاشکلات با لبه بغل
		۵		- بافت لبه سبد بیضی
		۲		- ایجاد دسته سبد
				نگرش :
				-
				-
				ایمنی و بهداشت :
			-	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۶۸	۶۰	۸	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
قیچی				دانش :
درفش		۲		-روش بافت سبد درب دار شکلات خوری
تخت کار		۲		- روش بافت شکل درب دار
		۲		-روش بافت جای عروسک
		۲		-روش بافت صندوق نقلی
				مهارت :
	۱۰			-بافت یک نمونه سبد درب دار شکلات خوری
	۱۰			-بافت یک نمونه شکل درب دار
	۱۰			-بافت یک نمونه جای عروسک
	۱۰			-بافت یک نمونه خمره
	۲۰			-بافت یک نمونه صندوق نقلی
				نگرش :
				-
				-
				ایمنی و بهداشت :
				-
				-
				توجهات زیست محیطی :
				-
				-

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۱۰	۵	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			پرداخت نهایی محصولات مروار
روغن جلا				دانش :
فرچه			۲	- مفهوم پرداخت
چسب چوب			۱	- مواد پرداخت (روغن جلا، چسب چوب)
محصولات ترکه بافی			۱	- مدت زمان خشک شدن
			۱	- روش حفاظت و نگهداری از محصولات
				مهارت :
		۲		- جرم گیری محصولات با فرچه نم دار
		۲		- خشک کردن محصولات مروار
		۲		- چسب زدن و خشک شدن
		۲		- جلا زدن
		۲		- قرار دادن محصولات در محیط فاقد رطوبت
				نگرش :
				- دقت و کنترل پرداخت محصولات
				-
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت نکات ایمنی و بهداشتی
				-
				توجهات زیست محیطی :
				- عدم آلودگی محیط زیست
				-

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : رفع معایب محصولات
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۶	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
قیچی				دانش :
			۲	- معایب (شکستگی تار و پود ، زواید اضافی)
			۲	- روش رفع عیب
				-
				-
				مهارت :
		۳		- رفع عیب شکستگی تار و پود
		۳		- رفع عیب زواید اضافی
				-
				-
				نگرش :
				- کنترل و دقت در کار
				-
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت نکات ایمنی و بهداشتی
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			- عدم آلودگی محیط زیست	
			-	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۵	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
رایانه متصل به اینترنت بروشورهای تبلیغاتی عکس ونمونه تصاویر مرورابافی				دانش :
			۱	-روش های محاسبه قیمت اولیه و برآورد قیمت نهایی
			۱	-روش های بازاریابی محصولات
			۱	- روش های جذب مشتری
			۱	-روش های تبلیغات
			۱	-روش های برپایی نمایشگاه
				مهارت :
		۱		-محاسبه قیمت مواد اولیه و ابزار و برآورد قیمت نهایی محصولات
		۱		-سفارش گیری از مشتری و جذب مشتری
		۱		-بازایابی به صورت تبلیغات اینترنتی و غیره
		۱		-برپایی نمایشگاه و یا شرکت در نمایشگاه های صنایع دستی
		۱		-فروش محصولات
				نگرش :
				-بازاریابی محصولات با روش های نو و مدرن
				ایمنی و بهداشت :
				-
			توجهات زیست محیطی :	
			-	
			-	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	رایانه	معمولی	۱	
۲	دستگاه تراش	معمولی	۱	
۳	اره برقی	بخاری	۱	
۴	دریل برقی	با مته های متفاوت	۱	

توجه :- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ترکه های مروار	پود	۲۵۰ عدد	
۲	ترکه های مروار	تار	۵۰۰ عدد	
۳	سوخت	گازوییل - گاز - نفت	مقداری	

توجه :- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	قیچی	باغبانی	۱۵	
۲	درفش	کفاشی	۱۵	
۳	تخت کار	به ابعاد ۵۰ × ۵۰ به ارتفاع ۱۵ cm	۱۵	
۴	چوب قاچ	مخصوص مرواربافی	۱۵	
۵	سانتی متر	معمولی	۱۵	
۶	دیگ	بزرگ مخصوص پختن مروار به ابعاد ۲ × ۱ متر در ۸۰ cm	۱	

توجه :- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

